

Maakuntien perustaminen
(HE 15/2017)

Työ- ja tasa-arvovaliokunta 14.3.2017
Hallitusneuvos Eeva Mäenpää, VM

Lainsäädäntö

HE:ssä 34 lakia:

- Maakuntalaki (yleislaki maakunnan hallinnosta ja taloudesta)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki
- Maakuntalain ja järjestämislain voimaanpanolaki
- Maakuntajakolaki
- Laki maakuntien rahoituksesta (valtionrahoitus maakunnille)
- Uusi kunnan peruspalveluiden valtionosuuslaki
- Tuloverolain ja muun verolainsäädännön muutokset
- Vaalilain ja muun vaalilainsäädännön muutokset
- Viranhaltijoita, virka- ja työehtosopimusjärjestelmää sekä eläkejärjestelmää koskevat muutokset (henkilöstö)
- Hallinnon yleislakien muutokset (mm. hallintolaki, julkisuuslaki)

Uudistuksen aikataulu

Maakuntalaki ja voimaanpanolaki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

- Maakuntien perustaminen 1.7.2017 > väliaikaishallinto alkaa valmistella toiminnan ja hallinnon käynnistämistä
- Maakuntavaalit tammikuussa 2018
- Maakuntavaltuuston toimikausi alkaa 1.3.2018
- Tehtävät siirtyvät maakunnille 1.1.2019

Maakuntien tehtävät ja uusi sote-rakenne 1.1.2019

Valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto

Valtio

Sote-linjaukset: valtakunnallinen työnjako, aluerajat ylittävien tehtävien työnjako, tuotannon järjestämisen linjaukset, laajakantoiset investoinnit, muut palvelujen saatavuuden edellyttämät toimet, tietohallinnon ja ICT:n ohjaus, maakuntien sopimuksellinen ohjaus

Yhteinen ICT, muut yhteiset tukipalvelut

Maakunnat

- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Pelastustoimi
- Maakuntien liittojen tehtävät
- Alueelliset kehittämistehtävät ja elinkeinojen edistämisen tehtävät
- Ympäristöterveydenhuolto
- Alueiden käytön ohjaus ja suunnittelu
- Maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen
- Maakunnalle lain perusteella annettavat muut alueelliset palvelut
- Maakuntien välinen yhteistyö

Sote-yhteistyöalueet

keskitetyt tehtävät vaativimmissa palveluissa

- palvelurakenteen, investointien ja palveluiden yhteensovitus
- kehittäminen ja osaamiskeskukset, ensihoitokeskus, yhteistyötehtävät ja -foorumi
- yhteistyösopimus

Kunnat

- Lakisääteiset tehtävät - paikalliset tehtävät
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Paikallinen demokratia ja elinvoima
- Yleinen toimiala

Palvelun-tuottajat

- Julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palvelun tuottajat

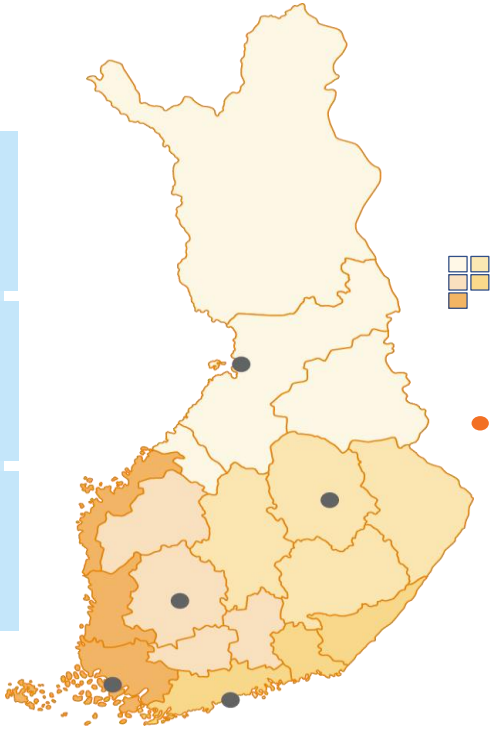

18 maakuntaa
- järjestämisvastuu
- rahoitusvastuu
- päättää palvelutasosta ja yhteistyösopimuksesta

5 sote-yhteistyöaluetta

12 laajan ympäri-vuorokautisen päivystyksen yksikköä (sis. 5 yliopistosairaalaa)

Kunnat

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

Maakunnan tehtävät (maakuntalain 6 §)

- Sosiaali- ja terveydenhuolto, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijatuki kunnille, alueellinen alkoholihallinto.
  - HUOM: Koulupsykologi- ja kuraattoritehtävät jäävät kunnille
- Pelastustoimi
- Ympäristöterveydenhuolto
- Maatalous ja maaseudun kehittäminen sekä lomituspalvelut
- Kala- ja vesitalous, vesihuollon suunnittelu sekä vesi- ja merenhoito
- Alueen ja sen elinkeinoelämän kehittäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen (ns. kasvupalvelut), kotouttamisen edistäminen
- Alueiden käytön suunnittelu ja ohjaus, maakuntakaavoitus sekä rakennustoimen edistäminen
- Liikennejärjestelmäsuunnittelu, alueellinen tienpitoja yksityisteitä koskevat valtionavustustehtävät
- Kulttuurin, osaamisen/koulutuksen ja liikunnan edistäminen
- Maakunnallisen identiteetin edistäminen
- Maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen
- Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen
- Romaniasiat
- Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen

Maakunta voi myös hoitaa

- Liikennepalvelujen maakunnallista suunnittelua ja järjestämistä
- Saaristoliikenteen suunnittelua ja järjestämistä
- Maakunnan ja sen alueen kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnista siirretyt, maakunnan tehtäväaloihin liittyvät tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen
- Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnista siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen
- Maakunnan tehtäviin liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä
- Muut maakunnille erikseen säädetyt tehtävät

Maakunnan päätöksenteko, toiminta ja asukkaiden osallistuminen

VALTUUSTO
Maakuntastrategia
59–99 jäsentä

HALLITUS
Toiminnan, hallinnon ja talouden käytännön johtaminen

MAAKUNNAN MUUT TOIMIELIMET

MAAKUNTAJOHTAJA

MAAKUNTAKONSERNI

Järjestäjän ja tuottajan erottaminen	Liike-laitos	Yhtiöitetty toiminta

Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet

- Suorat vaalit
- Aloiteoikeus
- Neuvoa-antava kansanäänestys
- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvostot
- Kielivähemmistön vaikuttamistoimielin

Valtakunnalliset palvelukeskukset

- ICT
- Talous ja henkilöstö
- Toimitilat ja kiinteistöt

Maakunnan liikelaitos ja yhtiö

Maakunta voi tuottaa palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai ostopalveluina.

Palvelun tuottajana voi toimia maakunnan liikelaitos, osakeyhtiö, yhteisö, yhdistys, osuuskunta, säätiö ja itsenäinen ammatinharjoittaja.

Maakunnan liikelaitos

- Maakunnassa on yksi tai useampia liikelaitoksia
- vastaa maakunnan omasta palvelujen tuotannosta (ei markkinoilla)
- viranhaltijat voivat tehdä viranomaispäätöksiä ja käyttää julkista valtaa.
- tuottaa asukkaille sote-palvelut myös silloin, jos niitä ei ole muuten saatavilla.
- voi tuottaa myös muita maakunnan tehtäviin liittyviä palveluja.

Maakunnan yhtiö

Maakunnalla on palvelujen yhtiöittämisvelvollisuus silloin, kun maakunta hoitaa tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai
palvelut ovat asiakkaan valinnanvapauden piirissä.

Maakuntien yhteistyörakenteet

- **Lakisääteinen yhteistoiminta**
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueet (sote-järjestämislaki 10 §)
    - 5 yhteistyöaluetta, alueet säädetään valtioneuvoston asetuksella
    - maakuntien yhteistyösopimus hyväksytään alueen maakuntien maakuntavaltuustoissa.
  - Muissa tehtävissä
    - mm. pelastustoimi
- **Vapaaehtoinen yhteistoiminta**
  - maakuntalain 8 luku
- **Valtakunnalliset palvelukeskusyhtiöt** (maakuntalain 16 luku)
  - Toimitilat ja kiinteistöt, talous ja henkilöstö, ICT.

Kiitos!

alueuudistus.fi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ